

MODULUL LUDOTECARUL.

ACTIVITĂȚI LUDICO-EDUCATIVE

SCOPUL

Stabilirea unui program de lucru pentru primul an de activitate al ludotecii.

OBIECTIVE

- Identificarea atelierelor de ludotecă corespunzătoare;
- Înțelegerea structurii și al principiilor de funcționare ale unei ludoteci.

DURATA

180 minute

MATERIALE NECESARE

- fișa resursă A (imprimată; nr. copii=nr. participanți);
 - fișa resursă C (imprimată; nr. copii=nr. participanți).
-

PAȘI

1. Revizuire circulară. *Competențele ludotecarului (20 min.)*

Repartizați participanții în trei echipe, fiecare echipă trebuie să primească câte o foaie flipchart, pe care e indicată una din cele trei întrebări: A fi ludotecar înseamnă?; Ludotecarul știe, deoarece?; Ludotecarul face?. Echipele au la dispoziție 2 minute pentru a răspunde, apoi fac schimb de foi cu un alt grup, în vederea completării listei (1 minut la dispoziție). Procedura se efectuează de 2 ori, astfel încât fiecare echipă să răspundă la cele trei întrebări propuse spre discuție.

La finalul revizuirii circulare, foile sunt întoarse grupului care a început ciclul pentru a face o totalizare și a expune ideile propuse de cei prezenți.

Pentru a gestiona procesul, astfel încât să fie abordate toate aspectele, consultați **foaia resursă A**.

2. Brainstorming. *Ce găsim într-o ludotecă? (15 min.)*

Rugați participanții să răspundă la întrebarea: Ce găsim într-o ludotecă? Analizați răspunsurile primite și structurați-le conform **fișei resursă B**.

Recomandare: e binevenită ilustrarea prin imagini video sau foto.

3. Lucru în grup. *Structura ludotecii. (25 min.)*

Prezentați structura ludotecii. Structura ludotecii cuprinde următoarele aspecte:

- orarul;
- numărul maxim de copii;

- documentația (registre de evidență: a copiilor, a jocurilor și materialelor, a împrumuturilor; fișe de identitate a copiilor, mape cu rapoarte lunare, planul de activitate și lucrări ale copiilor, albumul foto de reprezentare a lucrului desfășurat);
- regulamentul intern al ludotecii (cuprinde obiectivele, principiile, normele de comportament al ludotecarilor și copiilor, regulile de împrumut al jocurilor, orarul etc.).

Repartizați participanții în grupuri a câte 4-6 persoane, cu sarcina de a proiecta pe foaie flipchart designul unei ludoteci, indicând: amplasarea zonelor pentru ateliere și programul de funcționare.

Asigurați-vă că pe schița prezentată sunt indicate următoarele spații:

- cadrul administrativ;
- atelierul de joc;
- atelierul creativ.

Analizați împreună cu participanții rezultatele obținute.

4. Lucrul în grup. Principiile generale ale ludotecii (15 min.)

Distribuiți participanților **fișa resursă C**, alocăți-le 2 minute să facă cunoștință cu principiile generale ale ludotecii. Analizați fiecare principiu în parte împreună cu participanții și anunțați-i să identifice anume acele principii ce corespund ludotecii pe care o vor crea pentru primul an de activitate.

Când participanții se opresc asupra unuia din principii, explicați-le riscurile și ce trebuie să realizeze pe durata unui an pentru a considera acest principiu atins.

5. Prezentare. Activitățile din ludotecă (20 min.)

Informați participanții despre posibilele activități în ludotecă, conform **fișei resurse D**. Specificați faptul că pentru o ludotecă, atelierul de joc liber e obligatoriu (alte ateliere se propun în dependență de potențialul uman disponibil). Faceți o listă al atelierelor posibile pe care le-ar putea organiza cei prezenți.

6. Master-class. Atelier creativ (85 min.)

Prezentați participanților mai multe tehnici pe care le-ar putea folosi în cadrul unui atelier de artă creativ. Puneți accentul pe tehnicile ce includ lucrul cu materiale reciclabile și din natură. Tehnicile alese trebuie să corespundă grupului de vârstă al copiilor ce vor frecventa ludoteca, dar dacă aspectul e necunoscut, se vor prezenta tehnici pentru toate vârstele.

FOI RESURSĂ

Fișa resursă A

Competențele ludotecarului

Ludotecarul e un:

- **Bun conducător** – un îndrumător pentru grup, fără a reduce din libertatea și spontaneitatea jocului;
- **Educat** – în stare să propună jocuri cu bun simț, să relaționeze cu copiii și să desfășoare o funcție educativă prin intermediul jocului;
- **Empatic** – în relație cu copiii și în stare să creeze un climat stimulat și răbdător în ceea ce privește exigențele copiilor;
- **Sociabil** – susține dezvoltarea educativă a copilului, un părinte, maestru și prieten în același timp;
- **Distractiv** – întreține atmosfera, participă și propune jocuri intrigante.

Ludotecarul știe, deoarece :

- **E informat** la zi, având cunoștințe în ceea ce privește jocurile și jucăriile tradiționale, dar și moderne, specifice zonei geografice în care activează ludoteca;
- **Are cunoștințe psihopedagogice și sociologice**, astfel încât e în stare să propună jocuri și activități în funcție de caracteristicile și nevoile grupului de copii implicați;
- **Cunoaște piața produselor (jocuri, jucării)**, pentru a descoperi și achiziționa produsele cele mai bune în raport calitate/preț;
- **Cunoaște caracteristicile și regulile jocurilor**, pentru a putea implica și oferi informații relevante tuturor beneficiarilor.

Ludotecarul:

- **Organizează**, are abilități în gestionarea grupului de copii, manipulează obiecte artistice, dirijează jocurile;
- **Inventează, construiește, creează** e deschis întru îmbunătățirea bazei de jocuri;
- **Selectează și propune** e persoana cea mai indicată să recomande jocuri pentru diverse grupuri de beneficiari;
- **Explică** regulile și coordonează activitățile interactive, jocurile;
- **Organizează echipa**, coordonează activitățile ludice și cunoaște regulile și metodele de desfășurare a jocurilor.

Fișa resursă B

Ce găsim într-o ludotecă?

Jocuri:

- educative, de domenii diferite: matematică, geografie, istorie etc.;
- logice;
- de dezvoltare a abilităților intelectuale și socio-profesionale, de negociere;
- de dezvoltare a creativității și a dibăciei;
- de construcție;
- de echipă sau familie.

Jucării:

- pentru băieți (mașini, lego etc.);
- pentru fete (păpuși, accesorii pentru păpuși, bucătării etc.);
- pentru preșcolari și școlari mici și mari.

Cărți:

- cu drepturile și obligațiile copilului;
- cu povești (ilustrații);
- de colorat;
- enciclopedii;
- dicționare;
- cărți colecții, cu jocuri.

Reviste, ziare pentru copii.

Echipment audio (casetofon, CD-uri, casete audio etc.).

Papetărie.

Obiecte consumabile.

Echipment sportiv:

- mingi pentru diferite tipuri de activități sportive;
- rachete de tenis de masă;
- corzi;
- cercuri pentru gimnastică.

Materiale igienico-sanitare

Materiale pentru curățenie, atât consumabile, cât și de utilitate practică.

Trusă medicală, ce cuprinde medicamente folosite în situații de prim ajutor.

Instrumentele de lucru a ludotecarului:

- registre;
- mape;
- albumuri pentru fotografii.

Fișa resursă C

Principiile generale de funcționare a ludotecii

- Ludoteca e un serviciu centrat pe joc, o activitate liberă, regulată, implicativă, ce răspunde la satisfacerea necesităților de „imaginație fantastică”, îmbogățirea continuă, ce se termină doar la finalul jocului;
- Ludoteca e un centru recreativ, educativ, social și cultural, ce funcționează întru oferirea unei copilării mai bune;
- Ludoteca colaborează cu toate instituțiile implicate în formarea copiilor (familia, școala etc.);
- Ludoteca e un serviciu deschis pentru toți copiii, indiferent de vârstă, capacități, condiție socială;
- Ludoteca permite copiilor să vadă în adulții niște parteneri de joc;
- Ludoteca permite copiilor să relaționeze neformal cu adulții, ultimii în stare să-i învețe să joace ș.a. De asemenea e un centru ce oferă șansa copiilor să se simtă propriii lor stăpâni;
- Ludoteca e locul unde copilul își poate alege timpul, jocul și partenerii de joc;
- Ludoteca e un loc destinat împrumutului de jocuri;
- Ludoteca e un centru de cultură ludică, ce însușește, valorizează și propune jocuri și jucării din trecut, din prezent și viitor, din diferite zone geografice;
- Ludoteca e un spațiu unde părinții se pot juca cu copiii lor;
- Ludoteca e prevăzută pentru copiii de 3-14 ani, dar poate întruni și alte categorii de vârstă, cum ar fi cei mici (creșă), adolescenții și adulții;
- Ludoteca are un sediu fix, dar poate desfășura activități în teren;
- Ludoteca e un centru informativ de joc (specific ludotecilor italiene);
- Ludoteca e un spațiu de liberă creație.

Acestea sunt caracteristicile generale ale majorității ludotecilor, dar există și principii specifice ce reies din realitățile existente, tradițiile și specificul țărilor în care activează, politica organizațiilor contributive etc.

Fișa resursă D

Activitățile ludotecii

Ludoteca, structurată în calitate de spațiu ce oferă copiilor, părinților, cadrelor didactice posibilitatea de a trăi, în deplină libertate dimensiunea jocului și creativității specifice vârstei. Poate cuprinde numeroase activități, actualizate în continuu, unde în special copiii sunt încurajați să vină cu propuneri.

În cadrul ludotecii, se pot desfășura activități de tip liber sau organizate:

A. JOCURI

Tradițional, jocurile sunt folosite ca formă de a petrece distractiv timpul, de a induce o atmosferă relaxantă. Mecanismele folosite de jocuri au la bază anumite valori, stimulează un anumit tip de relații și generează situații speciale.

B. ATELIERE

Una dintre activitățile plăcute și mult apreciate de copiii de toate vârstele sunt atelierelor de creație.

- Atelierul de creație reprezintă spațiul unde copiii își exprimă la maxim personalitatea, locul în care poate comunica liber despre universul său interior:
 - jocuri și jucării de tot soiul;
 - decorațiuni și scenografie pentru teatru;
 - confecționarea costumelor;
 - organizarea cenaclurilor literare.

Atelierelor sunt indispensabile atât pentru activitatea de îmbogățire a colecției de jocuri sau jucării, cât și pentru spiritul responsabil și de solidaritate dezvoltat în cadrul acestora, nemaivorbind de creativitate, îndemânare și imaginație:

- Atelierul de artă dramatică – coordonate de ludotecari sau personal, sunt spații unde copiii pot da frâu liber fanteziei și constitui scenete, spectacole a unor povești clasice, moderne sau chiar inventate de ei;
- Activități psihomotorii – pot fi desfășurate afară și în interior, permit copiilor satisfacerea nevoii de mișcare, prin intermediul jocurilor individuale sau de grup, jocuri libere sau cu reguli stricte;
- Activități de relaxare, unde copiii pot asculta povestiri sau povești citite de un adult sau pur și simplu, un spațiu desemnat jocului, lecturii, delectării muzicale.

C. ACTIVITĂȚI CULTURALE

- zile de naștere;
- excursii în oraș și pe teritoriul republicii;
- celebrarea sărbătorilor naționale și internaționale.

D. ÎMPRUMUTUL de JOCURI

Serviciul de împrumut de jocuri e cel ce deosebește o ludotecă de alte centre recreative și constă în împrumutul jocurilor copiilor, adulților și voluntarilor pentru o anumită perioadă de timp. Pentru eficiența acestui serviciu, echipa de ludotecari stabilește anumite reguli de împrumut, ce sunt respectate pe parcursul funcționării ludotecii.

Reguli de împrumut a jocurilor:

- Împrumutul se face pe baza fișei de împrumut individuale;
- E necesară prezența persoanei adulte atât la împrumut cât și la returnarea jocului;
- Copilul, jocul împrumutat, sunt înregistrați într-un registru special;
- E permis împrumutul unui singur joc;
- Durata maximă de împrumut e de 7 zile;
- Jocul trebuie returnat în aceeași stare de funcționare în care a fost ridicat;
- În cazul returnării deteriorate, în funcție de gradul de deteriorare se vor aplica sancțiunile:
 - suspendarea împrumutului pentru o perioadă determinată (o lună, două);
 - cumpărarea altui joc, identic cu cel deteriorat sau achitarea contra valorii acestuia, în termen de două săptămâni.
- Jocul nerestituit trebuie înlocuit cu altul.

E. OBSERVAREA

Ludoteca oferă condiții pentru observare (peștii în acvariu, plante, felurite obiecte, efectuarea diverselor experimente cu apă, nisip, lut, magnet etc.). O mare curiozitate prezintă observarea dinamicilor și comportamentelor individuale dar și de grup, posibilitatea intervenției specializate, unde e cazul și solicitată.

Prezența în ludotecă a unor persoane competente și calificate, pentru a desfășura activități ludico-educative, implică:

- Favorizarea creativității, într-o atmosferă și un ambient unde toată lumea se simte bine, liberă și relaxată;
- Funcționarea unui spațiu amenajat și existența unor instrumente necesare, datorită cărora copiii pot obține experiențe prețioase, care să-i ajute să-și descopere personalitatea, să-și recunoască interesele și motivațiile;
- Stimularea copiilor pentru jocul liber sau coordonat de un animator/ludotecar;
- Observarea dinamicilor și comportamentelor individuale dar și de grup, posibilitatea intervenției specializate, unde e cazul și solicitată;
- Promovarea și susținerea participării familiei la jocul copilului, dar și stimularea spiritului ludic astfel încât copilul să crească și să se dezvolte într-o atmosferă relaxantă.